

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ, 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, නියෝජිතායතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, නියෝජිතායතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය නියෝජිතායතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා නියෝජිතායතනය අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

නියෝජිතායතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, නියෝජිතායතනය වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකසුමු බවින් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්‍රාවකයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහඟුරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහඟුරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් නියෝජිතායතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදකවූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ නියෝජිතයන්ගෙන් කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ නියෝජිතයන්ගේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, නියෝජිතයන්ගේ ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීති වලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ දැක්වීම	අදහස්	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 2හි 29 වගන්තිය ප්‍රකාරව සෘජු ක්‍රමයට මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සකස් කිරීමේදී මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වල ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය සාමාන්‍ය කටයුතු කල අතිරික්තය හෝ උනන්දුව සමඟ සසඳා එය මුදල් ප්‍රවාහයේ කොටසක් ලෙස හෝ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහනක් වශයෙන් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.	පිලිගනිමි. ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.		ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ අවශ්‍ය හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 07හි 47 ඡේදය ප්‍රකාරව 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිරිවැය වූ රු. 4,628,125,254ක ජංගම නොවන වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය සිදුකර නොතිබුණි. තවද, දැනට භාවිතා කරනු ලබන රු.3,231,216,479 ක් වූ ඉඩම්වලින් රැකව, කඩොල්කැලේ හා කල්පිටිය යන ඉඩම්වල අයිතිය පවරාගෙන නොතිබුණු අතර 2014 වර්ෂයේදී ප්‍රත්‍යාගණනය කරන ලද වටිනාකම වූ රු.268,750,000 ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	ප්‍රත්‍යාගණනය කිරීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. සටහන් අංක 18 යටතේ අවශ්‍ය හෙළිදරව් කිරීම් සිදුකර ඇත.		ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව ජංගම නොවන වත්කම් ප්‍රත්‍යාගණනය කළ යුතු අතර භාවිතා කරමින් පවතින වත්කම් පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) කල්පිටිය කුඩාව ප්‍රදේශයේ බහු විශේෂ මත්ස්‍ය අභිජනනාගාර සංකීර්ණයක් ඉදි කිරීම සඳහා අක්කර 03 ක ඉඩම 2022 පෙබරවාරි 16 දින සිට අවු.30 කාලයකට බදු ගෙන තිබුණද පවරා ගැනීමට පෙර එනම් 2020 වර්ෂයේදී එම ඉඩමේ රු.1,631,963 ක වටිනාකමට ඉදිකිරීම් සිදුකර ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ නොකර	අදාළ මුදල් ලබා නොදීම මත ඉඩමේ සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රමාදවී ඇත. ඉන්දියානු රජයේ සහය ඇතිව මෙම කටයුතු සිදු කිරීමේ හැකියාව සොයා බලමින් පවතී. වැටක් ඉදිකර ඇති අතර මෙය		ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකළ යුතුය.

කෙරිගෙන යන වැඩවල නිරූපණය වී තිබුණි. මෙම ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ නොකර අතරමඟ නවතා තිබූ බැවින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07 හි 77 ඡේදය පරිදි අවශ්‍ය කටයුතු වී නොතිබුණි.

නිශ්කාර්ය වියදමක් නොවන බව පෙන්වාදෙනු කැමැත්තෙනම්.

(ඇ) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෙම වර්ෂයේ සහ පෙර වර්ෂවල ප්‍රදාන ලෙස ලැබී තිබූ රු.284,479,598ක් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 11හි 95 වගන්තිය ප්‍රකාරව ආදායම් ලෙස ගිණුම් තබා නොතිබුණි. මීට අමතරව ව්‍යාපෘතියක් සඳහා මිලදී ගත් වටිනාකම රු.4,141,347ක් වූ පරිගණක යන්ත්‍ර වත්කම් ලෙස හා රාජ්‍ය ප්‍රදාන ලෙස වර්ෂයේ ආදායමට බැර කර නොතිබුණි. තව ද මිලදී ගැනීමේ අත්තිකාරම් ලෙස ගෙවන ලද රු.7,814,050ක මුදල අත්තිකාරම් ගිණුමට හර කර රාජ්‍ය ප්‍රදාන ලෙස ආදායමට බැර කර නොතිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය ගිණුම් ප්‍රමිත අංක 11ට අනුව ප්‍රදාන සම්බන්ධයෙන් ගිණුම් ඉදිරිපත් කිරීම 2023 වර්ෂයේ සිට සිදු කිරීමට එකඟතාවය අපේක්ෂා කරමි.

ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව ආදායම් ගිණුම් තැබීම සිදුකළ යුතු අතර අත්තිකාරම් නිවැරදිව ගිණුම් තැබීම සිදුකළ යුතුයි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අනුව ගිණුම් පිළියෙල කිරීම නියෝජිතායතනයේ ප්‍රතිපත්තිය වූවද, එයට පටහැනිව කල්බදු දේපල හා රාජ්‍ය ප්‍රදාන සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 17 හා 20 අනුගමනය කර තිබුණි.

ගැලපීම් කිරීම සඳහා වර්ෂ ගණනාවක් පරික්ෂා කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක් වැය වන බැවින් මෙය 2023 වර්ෂයේ සිට ගලපන බව දැනුවත්කර ඇත.

කල්බදු දේපල හා රාජ්‍ය ප්‍රදාන අදාළ ප්‍රමිතිය ප්‍රකාරව ගිණුම් තැබීම කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දේපල, පිරිසත හා උපකරණ මිලදී ගැනීම් ලෙස රු.3,813,117ක් දක්වා තිබුණ ද, සත්‍ය මිලදී ගැනීම් වටිනාකම රු.18,904,661ක්වූ බැවින් ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් රු.15,091,554ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>මෙම රුපියල් 15,091,554 ක පහත සඳහන් පරිදි මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ ගලපා ඇත.</p> <p>වෙනත් වියදම් යටතේ 2,026,004 හා උපදේශන සේවා වියදම් යටතේ 13,065,550 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ ගලපා ඇත.</p> <p>ඉදිරියේදී මෙය ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ පෙන්වීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ සත්‍ය වටිනාකම් නිරූපණය කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) ව්‍යාපෘති වියදම් වෙනුවෙන් රු.40,826,124ක් ගෙවා තිබුණද, එය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයෙහි මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ නිරූපණය නොකිරීමෙන් මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගලායෑම මෙම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා</p>	<p>මේ සම්බන්ධයෙන් පරික්ෂා කිරීමට කටයුතු කරන අතර යම් වෙනසක් පැවතියහොත් ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශණ තුළ අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදුකර නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය නිවැරදිව දැක්විය යුතුය.</p>

නිවුණි. තවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දැක්වීම වෙනුවට මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම් යටතේ දක්වා තිබූ ව්‍යාපෘති වියදම් රු.42,759,704ක් විය.

- (ඇ) සමුද්‍රීය අභිජනන මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීමෙහි කොන්ත්‍රාත්තුව වෙනුවෙන් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවන ලද බිල්පත්‍රය ගිණුම්ගත නොකිරීම නිසා කෙරිගෙන යන වැඩ රු.298,615 කින්ද අත්තිකාරම් රු.1,171,733 කින්ද රඳවා ගැනීම් මුදල් රු.1,470,247 කින්ද අඩුවෙන් ගිණුම් ගතකර තිබූ අතර කල්පිටියේ මායිම් වැට ඉදිකිරීමට අදාළ කොන්ත්‍රාත්තුවෙහි රඳවා ගැනීම් මුදල් සහ කෙරිගෙන යන වැඩ ගිණුම රු.268,380ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

2023 වර්ෂයේ ගිණුම් සැකසීමේදී අවශ්‍යය ගැලපීම් සිදුකර පෙන්වීමට පියවර ගනු ලැබේ.

ප්‍රාග්ධන ඉදිකිරීම් වෙනුවෙන් කරන ලද ගෙවීම් නිවැරදිව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.
- (ඈ) ගොඩනැගිල්ලටම සවිකරන ලද විද්‍යාගාර කබඩ සඳහා ගෙවන ලද රු.981,852ක මුදල පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම් යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණු බැවින් ගොඩනැගිලි ගිණුම සහ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

2023 වර්ෂයේ ගිණුම් සැකසීමේදී අවශ්‍යය ගැලපීම් සිදුකර පෙන්වීමට පියවර ගනු ලැබේ.

ප්‍රාග්ධන සවි කිරීම් නිවැරදිව ගැලපීම් කළ යුතුය.
- (ඉ) පෞද්ගලික ලිපිගොනු අංක 707,724 හා 901 අංක දරන නිලධාරීන්ගෙන් කිසිදු මුදලක් අයවීමට නොමැති බව තහවුරු කර තිබුණ ද 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්ය මණ්ඩල ණය රු.142,012ක්, රු.57,275 හා 12,047 ක මුදලක් ලැබිය යුතු ලෙස දක්වා තිබුණි. හිටපු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගෙන් අය වීමට කිසිවක් නොමැති බව සහතික කර තිබුණ ද, සේවක ණය ගැන ශේෂය යටතේ එම නිලධාරියාගෙන් රු.370,718ක ශේෂයක් අය වීමට ඇති ලෙස ද දක්වා තිබුණි.

මෙම දෝෂ 2023 මූල්‍ය ප්‍රකාශණ පිලියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

නියෝජිතයන්ගෙන් අයවිය යුතු මුදල් නිවැරදිව අයකර ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- (ඊ) රු.42,671,795ක්වූ ස්ථාවර වත්කම් වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.4,267,179ක් ක්ෂය ප්‍රතිපාදන කර නොතිබුණි.

2023 මූල්‍ය ප්‍රකාශණ පිලියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ස්ථාවර වත්කම් වෙනුවෙන් අදාළ ක්ෂය ප්‍රතිපාදනයන් සිදු කළ යුතුය.
- (උ) රු.16,868,610 ක්වූ මත්ස්‍ය ආහාර නිෂ්පාදන යන්ත්‍රයක් 2018 වර්ෂයේදී පරිත්‍යාග වශයෙන් ලැබී තිබූ අතර එම යන්ත්‍රයේ වටිනාකම ගිණුම් තබා නොතිබුණි. මෙම යන්ත්‍රය මත්ස්‍ය ආහාර නිෂ්පාදනය සඳහා පුද්ගලික සමාගමක ඉඩමක සවිකර යන්ත්‍රය බදු දී තිබූ අතර ගිවිසුමේ 8 කොන්දේසිය පරිදි 2020 ජුනි 05 දින සිට මාසික

ඉන්වෙන්ට්‍රි ගත නොකිරීම

මෙම වත්කම පැලියගොඩ පිහිටි Agri Star ආයතනය වෙත භාර දීම සිදු කලද ආයතනය වෙත නිසි පරිදි දැනුම් දීමක් සිදු කර නොමැති බැවින් භාණ්ඩ ලැබීම් පත්‍රයක් නිකුත් කර නොමැති වීම හේතුවෙන් ස්ථාවර වත්කමක් ලෙස ගිණුම් ගත වී නොමැත.

වත්කම්වල අයිතිය හා පැවැත්ම ගිණුම් තුළින් හෙළිදරව් කළ යුතුය.

වාරිකය රු.150,000 බැගින් නියෝජිතයන් වෙත ගෙවිය යුතු වුවත් මේ දක්වා කිසිදු මුදලක් ගෙවා නොතිබුණු බැවින් මාස 31 ක් සඳහා ලැබිය යුතුව තිබූ රු.4,650,000ක මුදල ආයතනයට අහිමි වී ඇති අතර ලැබිය යුතු සේ ගිණුම් තබා නොතිබුණි. භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා මගින් මෙම යන්ත්‍රය හෙළිදරව් කර නොමැති බැවින් එහි පැවැත්ම ද තහවුරු නොවීය.

බලාපොරොත්තු වූ ආකාරයේ නිෂ්පාදනයක් ලබාගත නොහැකි වූ බව ඔවුන් දන්වා ඇත. මෙයට ජර්ධන ලෙස යන්ත්‍රයේ තාක්ෂණික දෝෂ බලපා ඇත. එබැවින් අදාළ ගෙවීම් සිදුකර නොමැත.

(ඌ) ප්‍රධාන ලෙජරය හා සටහන් අංක 11 අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ පාරිතෝෂික වියදම රු.11,148,995ක් වුවද එම මුදල වියදම් ලෙස ගිණුම් ගතකර නොතිබුණි. ලෙජරය අනුව මේ සඳහා වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු ශේෂය රු.135,936,911ක් වුවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එය රු.105,551,761ක් හා සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ලෙස රු.19,222,513ක් ගිණුම් ගතකර තිබුණි.

2023 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම් ප්‍රකාශණ පිලියෙල කිරීමේදී අවශ්‍ය ගැලපීම් සිදුකර මෙම දෝෂය නිවරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

පාරිතෝෂික වියදම් ගෙවිය යුතු ශේෂයන් හා ආදායම් නිවැරදිව ගිණුම් තැබීම කළ යුතුය.

(එ) මේ වනවිට වැඩි අවසන් කර ඉතිරි වූ සියළු මුදල් හිමිකම් නොපාන්නේ නම් රාජ්‍ය ආදායමට බැර කළ යුතු වුවත් රු.6,370,037 ක් වූ ක්‍රියාකාරී නොවන ව්‍යාපෘතිවලින් රු.5,306,016ක් ක්‍රියාකාරී නොවන අරමුදල් ලෙස මාරු කර රු.1,203,186ක මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමක් ලෙස ගිණුම් තබා තිබුණි.

මෙම ව්‍යාපෘති රජයේ අරමුදල් නොවන අතර එක් එක් ආයතනය මගින් උපදේශන ව්‍යාපෘති සඳහා ලබා දෙන ලද මුදල් වන අතර ගෙවීම් තහවුරු නොවීම මත රඳවා ගන්නා ලද මුදල් වේ. ඒ අනුව මෙම මුදල රාජ්‍ය ආදායමට බැර කිරීමක් සිදු කළ නොහැක. එම ශේෂ භාවිතා නොවීම මත අදාළ මුදල් මෙම ව්‍යාපෘති මගින් මිලදී ගත් උපකරණ නඩත්තුවට හා අලුත්වැඩියාව සඳහා හෝ නවීකරණ සඳහා යොදා ගැනීමට විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු නිර්දේශ, මත කටයුතු කර ඇත.

හිමිකම් නොපාන ඉතිරි වූ මුදල් රාජ්‍ය ආදායමට බැර කළ යුතුය.

මේ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකිරීමේ බලය 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතයන්ගේ පනතට අනුව පාලක මණ්ඩලයට හිමිවේ.

ජලශ්‍රාස්ත්‍රීය අංශයේ සිතියම් ගත කිරීම් විකිණීම සඳහා ජාත්‍යන්තර ජලශ්‍රාස්ත්‍රීය කාර්යාලය මගින් සිදු කරන ලද සෘජු ප්‍රේෂණයක් බව තහවුරු කර ගන්නා ලද බැවින් 2022 වසරේ ජනලේ සටහනක් මගින් නිවැරදි කර ඇත.

(ඒ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති අංක 1/2020 දරන රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛයේ 7.1.4 පරිදි උපදේශන සේවා ආදායමින් සියයට 20-35 අතර ප්‍රතිශතයක් ආයතනය වෙනුවෙන්

රාජ්‍ය ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතයට අනුව ගිණුම් ගත කිරීම නිවැරදිය. 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතයන්ගේ පනතට අනුව, 29(1) 2

වකුලේඛයේ සඳහන් පරිදි නියෝජිතයන්ගේ කටයුතු කළ යුතුය.

වෙන් කර වක්‍රලේඛයේ 7.1.5 ප්‍රකාරව අරමුදලක් වෙත බැර කළ යුතුය. එසේ වුවත් එලෙස අය කරන ලද රු.18,714,642 ක මුදල, අරමුදලකට බැර නොකර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ලෙස ගිණුම් තබා තිබුණි. මෙම වක්‍රලේඛයට අයත් නොවන නිලධාරීන්ගේ වෛද්‍ය බිල් ප්‍රතිපූර්ණය කිරීම සඳහා වෛද්‍ය අරමුදලක් ගොඩනගා, සියයට 5ක් එනම් රු.2,211,650ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වෙන්කර ගෙන තිබුණු අතර 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම අරමුදලේ ශේෂය රු.4,965,714ක් විය.

හි (අ)(ආ)(ඇ) ට අනුව කටයුතු කිරීම නිවැරදිය.

උපදේශණ සේවාවක් සැපයීම මගින් ලැබෙන මුදලින් සෘජු වියදම් හා බදු අඩුකර ඉතිරි වන ශේෂයෙන් 20%-35% අතර ප්‍රමාණයක් පුරස්කාර ආදායම ලෙස සැලකීමෙන් අනතුරුව , ඉතිරි ශේෂය සෘජු හා වක්‍ර කාර්ය මණ්ඩලය වෙත ගෙවීම් කල හැකි වුවද පාලක මණ්ඩල අනුමැතිය මත 5% ක වෛද්‍ය හා සුභසාධක කටයුතු සඳහා අරමුදලක් ඇතිකිරීමෙන් අනතුරුව සේවක ආයතනවල සඳහා ගෙවීමට කටයුතු කර ඇත.

ඉදිරියේදී මෙම ශේෂය ආයතන කාර්ය මණ්ඩලයේ මානව සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගැනීමට ඉල්ලීම් සිදුකර ඇත.

1.5.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) බාහිර පාර්ශවයන්ට ගෙවිය යුතු රු.25,878,728 ක ශේෂය තුළ වර්ෂ 05 ඉක්මවූ වටිනාකම රු.8,143,254 ශේෂ සඳහා අදාළ බිල්පත්, ගිවිසුම් වැනි ලිඛිත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූ අතර මෙම ශේෂයන් පිළිබඳ සොයා බලා හිමිකම් නොපාන්නේ නම් රාජ්‍ය ආදායමට බැර කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	8,143,254	අදාළ බිල්පත්, ගිවිසුම් වැනි ලිඛිත සාක්ෂි	විගණනයට ලේඛණ ඉදිරිපත් නොකිරීමේ අඩුපාඩුව පිලිගනිමි. මෙය ඉදිරියේදී සිදුනොවීමට වගබලා ගනිමි.	විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කළ යුතු සාක්ෂි ලේඛණ ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර හිමිකම් නොපාන ශේෂයන් රාජ්‍ය ආදායමට බැර කළ යුතුය.
(ආ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 01/2020හි II කොටසෙහි 7.2 ඡේදයෙහි මාර්ගෝපදේශ අංක 11 ප්‍රකාරව සෘජු පිරිවැය හා පොදු කාර්යය පිරිවැය මත පදනම්ව ගාස්තු ඇස්තමේන්තු කළ යුතු අතර අයකළ ගාස්තුවෙන් වැයවන සෘජු පිරිවැය අඩුකොට ඉතිරි මුදලින් සියයට 20-35 ක් දක්වා රඳවා තබා ගන්නා ප්‍රමාණය ද,	79,491,371	වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සෘජු පිරිවැය, පොදු කාර්ය පිරිවැය හා ලාභාංතිකය මත පදනම්ව උපදේශන සේවා සඳහා අයකරන ගාස්තුව ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන අතර එම ගාස්තු ගණනය කරන ආකාරය පිළිබඳ විස්තර	අදාළ ගණනය කිරීම සහිතව තොරතුරු ඉදිරිපත් කරමි.	විගණනය සඳහා අපේක්ෂිත තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

සියයට 5-10ත් පොදු කාර්ය වෙනුවෙන් ගෙවීමද, සියයට 65ත් 85ත් දක්වා සෘජු හා වක්‍රව සම්බන්ධ වූ නිලධාරීන්ට ගෙවීම් කිරීමට යොදා ගත යුතු විය. එසේ වුවද දැරූ සෘජු පිරිවැය, පොදු කාර්ය පිරිවැය හා එක් එක් නිලධාරීන්ට ගෙවූ සෘජු හා වක්‍ර වියදම කොපමණද යන්න ලෙජරයේ වෙන් වෙන්ව නොදක්වා උපදේශන සේවා වියදම් ලෙස රු.79,491,371ක මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී දැරූ තිබුණි. මේ අනුව එක් එක් අයිතම සඳහා දැරූ වියදම කොපමණ ද යන්න තහවුරු නොවූ බැවින් මෙහි නිවැරදිතාවය පිළිබඳව සෑහීමකට පත්වීමට නොහැකි විය. තවද මෙම වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව සෘජු පිරිවැය, පොදු කාර්ය පිරිවැය හා ලාභාංතිකය මත පදනම්ව උපදේශන සේවා සඳහා අයකරන ගාස්තුව ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන අතර එම ගාස්තු ගණනය කරන ආකාරය විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.

<p>(ඇ) 2021 වර්ෂයේ අවසානයේ ව්‍යාපෘති ණයහිමි කේවල ශේෂ යටතේ නොවූ පුද්ගලික ආයතනයක් වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.302,866ක මුදලක් ගෙවා රු.202,679ක මුදලක් අවසානයේ එම ණයහිමියාට ගෙවිය යුතුයේ ගිණුම් තබා තිබූ අතර එහි නිවැරදිතාවය විගණනයට නොවූ නොවීය.</p>	<p>202,679</p>	<p>කේවල ශේෂ යටතේ නොවූ ණයහිමියන් ගෙවිය යුතුයේ ගිණුම් තබා තිබූ ආකාරයේ නිවැරදිතාවය</p>	<p>අමාත්‍යාංශ ප්‍රතිපාදන යටතේ ක්‍රියාමත්ක වන ව්‍යාපෘති කටයුතු සඳහා උපකරණ මිලදී ගැනීමකට යෝජිත බැවින් මෙම මුදල රඳවා තබා ගෙන ඇත.</p>	<p>ගෙවීමේ නිවැරදිතාවය තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.</p>
--	----------------	---	---	--

- 1.6 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්
- 1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

රු.21,546,893 ක්වූද වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබීම් ශේෂ අතරින් වසර 05ක් ඉක්මවූ රු.1,328,522 ක්වූ අත්තිකාරම්, වෙනත් ණයගැතියන් හා සේවක ණය අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිත තත්වයේ විය.

අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

ලැබිය යුතු ශේෂ නොපමවා අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	රෙගුලාසියට පටහැනිව 2023 වර්ෂයේදී ලැබූ භාණ්ඩ සඳහා 2022 දෙසැම්බර් මාසය වන විට රු. 7,814,050 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.	<p>ශ්‍රී ලංකා රජයේ වාණිජ නීතිගත සංස්ථාවට ගෙවන ලද රුපියල් 1,651,521.00 මුදල ගෙවන ලද්දේ පැවති ආර්ථික අස්තායිතාවය මත පැවති සීමිත තොග ලබාගැනීම සඳහාය.</p> <p>ඉතිරි මුදල සඳහා විදේශ විනිමය ගෙවීම සිදුකරන ලද්දේ සැපයුම් කරුගේ කොන්දේසි වලට එකඟවය.</p> <p>මෙම සමාගම් ජාත්‍යන්තර ප්‍රධාන පෙලේ පර්යේෂණ උපකරණ නිෂ්පාදන සමාගම් වන අතර ලංකාව කලාතුරකින් එක් උපකරණයක් මිලට ගන්නා බැවින් අදාල කොන්දේසි වලට එකඟවීමට සිදුවන අතර කේවල් කිරීමේ හැකියාව ඉතාම අඩුය.</p> <p>මෙවැනි කරුණු ගැන විගනනයේ මෙන්ම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කරන ආයතනද අවධානය යොමු කළ යුතුය.</p>	රෙගුලාසිවලට අනුකූල ආයතනය කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ දෙවන කොටසේ 11 වන වගන්තිය	නියෝජිතායතනය වෙත අමාත්‍යාංශය, වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන හා පෞද්ගලික ආයතන වෙතින් ලැබී ඉදිරියේදී වියදම් කිරීමට ඉතිරිව ඇති රු.15,000,000 ක	මේ සඳහා මහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගෙන ඇත. පනතේ 30 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව පාලක මණ්ඩලයට මේ සඳහා අනුමැතිය ලබාදීමේ බලය ඇත.	අදාළ පනත් හා නීති රීති අනුව මුදල් ආයෝජනය කළ යුතුය.

	<p>මුදල පනත ප්‍රකාරව මහා භාණ්ඩාගාරයේ තැන්පත් නොකර කෙටිකාලීන ස්ථාවර තැන්පතුවල ආයෝජනය කර තිබුණි.</p>		
<p>(ඇ) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ</p>	<p>ඇන්ටි ඩිප්‍රිඩේෂන් පින්ගර්ස් (Anti-Depredation Pingers) උපකරණ හා ටෙම්පරේචර් ඩෙප්ත් රෙකෝඩරය (Temperature Depth Recorder) මිලදී ගැනීමේ</p>	<p>මෙම සමාගම් ජාත්‍යන්තර ප්‍රධාන පෙලේ පර්යේෂණ උපකරණ නිශ්පාදන සමාගම් වන අතර ලංකාව කලාතුරකින් එක් උපකරණයක් මිලට ගන්නා බැවින් අදාළ කොන්දේසි වලට එකඟවීමට සිදුවන අතර කේවල් කිරීමේ හැකියාව ඉතාම අඩුය.</p>	<p>අත්තිකාරම් ගෙවීමේදී අවශ්‍ය සුරක්ෂණයන් ලබා ගැනීමට ආයතනය ක්‍රියා කළ යුතුය.</p>
<p>(i.) ප්‍ර.ම.ස. 5.4.5</p>	<p>ප්‍රසම්පාදනයන් දෙකෙහි රු.7,931,201ක් වූ සම්පූර්ණ මුදලම 2022 වර්ෂය තුළ භාණ්ඩ ලැබීමට පෙර ගෙවීම් කර තිබූ අතර කිසිදු අත්තිකාරම් සුරක්ෂණයක් හෝ ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>2022 වර්ෂයේ සිට පවතින ආර්ථික අස්ථායීකරණයේ අහිතකර බලපෑම හා බංකොලොත් රාජ්‍යයක් ලෙස විදේශ වර්ගීකරණයන් සිදුකිරීම. මෙවැනි කරුණු ගැන විගණනයේ මෙන්ම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කරන ආයතනද අවධානය යොමු කළ යුතුය.</p>	
<p>(ii.) ප්‍ර.ම.ස. 8.9.1 (ආ)</p>	<p>ඉහත උපකරණ දෙක හා රු.1,889,975 ක් වූ ලයිට් වේට් ඩ්‍රවල් ෆ්‍රික්වන්ස් එකෝ සවුන්ඩර් (Light Weight Dual Frequency Echo Sounder) යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමේ ප්‍රසම්පාදන තුන සඳහාම ගිවිසුම් අත්සන් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ඉහත පැහැදිලි කිරීම අදාළ වේ.</p>	<p>ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව ගිවිසුම්වලට එළඹිය යුතුය.</p>
<p>(iii.) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ අතිරේක 35</p>	<p>රු.500,000ක් දක්වා පමණක් සෘජු කොන්ත්‍රාත් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමය අනුගමනය කළ යුතු වුවත් ඊට පටහැනිව (ඇ)(i) හි සඳහන් ප්‍රසම්පාදන දෙක සඳහා සෘජු කොන්ත්‍රාත් ක්‍රමය අනුගමනය කර තිබුණි.</p>	<p>එකඟ නොවේ. මෙම සමාගම් අදාළ නිෂ්පාදනය කරන තනි සැපයුම් කරුවන්ය.</p>	<p>ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයට අනුව අදාළ වන ක්‍රමවේද තෝරා ගැනීමට අධිකාරිය ක්‍රියා කළ යුතුය.</p>

(ඇ) 2020 ඔක්තෝබර් 02 දිනැති මුදල් අමාත්‍යාංශ වත්කම් කළමනාකරණ වක්‍රලේඛ අංක 05/2020	2019 පෙබරවාරි 05 දින අපහරණය කළ යුතු බවට හඳුනාගෙන තිබුණු අංක 58-1378 හා 251-0577 යන ලියාපදිංචි අංක දරණ ගර්භිත වාහන දෙක අපහරණය කර නොතිබුණි.	2023 වර්ෂයේ මෙ වන විට එක් වාහනයක් පමණක් අපහරණය සඳහා ඉතිරිව ඇත.	වක්‍රලේඛණයන් ප්‍රකාරව වාහන අපහරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
---	---	--	---

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.67,477,464 වර්ධනයක් වූ අතර ඊට ප්‍රතිරූපිත ඉකුත් වර්ෂයේ ඌනතාවය රු.3,457,924ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 70,935,388 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට ව්‍යාපෘති උපදේශන සේවා ආදායම රු. මිලියන 74.4 කින්ද, අනිකුත් ආදායම් රු. මිලියන 11 කින් හා පාරිතෝෂිත අතිරික්තය රු.මිලියන 19 කින් වැඩි වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 හඳුනාගත් පාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමුද්‍රීය අභිජනාගාර මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම සඳහා රු.34,993,077 ක වටිනාකමකට පුද්ගලික ආයතනයක් වෙත 2020 ඔක්තෝබර් 07 වන දින කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමා අත්තිකාරමද ඇතුළුව රු.15,937,388 ක මුදලක් 2021 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට කොන්ත්‍රාත්කරුට ගෙවා තිබුණද මෙම ඉදිකිරීම අතරමග නවතා දමා ඇති බැවින් වියදම නිෂ්කාර්ය වී තිබුණි. මේ නිසා ගෙවූ රු.2,432,290ක්වූ අත්තිකාරම් මුදල අය කරගත නොහැකි වී තිබුණු අතර වටිනාකම රු.1,746,654 ක්වූ කාර්යසාධන සුරක්ෂණය ද, 2022 මාර්තු 18 වන දින කල් ඉකුත් වී තිබුණි. එම සුරක්ෂණය ද දින දීර්ඝ කර ගැනීමට හෝ මුදල් කර ගැනීමට කළමනාකාරිත්වය කටයුතු කර නොතිබුණු අතර සිදුවූ අලාභය පිළිබඳව වගකිව යුතු නිලධාරීන් හඳුනාගෙන ඔවුන් සම්බන්ධයෙන් ගත් ක්‍රියාමාර්ගද විගණනයට අනාවරණය නොවීය.	මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවේ වැඩ කටයුතු 50% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් අවසන් කර ඇති බැව් ඉංජිනේරු වරයා දක්වා සිටී. 2022 වර්ෂයේ සිට භාණ්ඩ හා සේවා වල මිල අඛණ්ඩව දැරිය නොහැකි ලෙස ඉහල යාම මත සැපයුම් කරු කටයුතු නවතා දමා ඇත.	කොන්ත්‍රාත් ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමේදී ඵලදායී, නිෂ්කාර්යය නොවන අයුරින් හා අලාභය සිදු නොවන අයුරින් ආයතනය ක්‍රියාකල යුතු අතර අලාභ අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයි.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත්	බලයන් ඇල්ලීම සඳහා බලපිතිපන්න	නියෝජිතායතනයේ

පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතයන් පනතේ පහත සඳහන් 4වන වගන්තියේ සඳහන් අරමුණු හා පහත සඳහන් කර්තව්‍ය ඉටුකර නොතිබුණි.

(අ) ධීවර යාත්‍රාව, මසුන් ඇල්ලීමේ ආම්පන්න හා උපකරණ සහ මසුන් ඇල්ලීමේ ක්‍රම දියුණු කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම.

ක්‍රමය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ පවතින කරමල්දැල් වල පිරිවිතරවෙනස් කිරීම පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් නාරා ධීවර තාක්ෂණ අංශය නගින සිදුකරන ලදී. වර්තමානයේ භාවිතා වන කරමල්දැල් පන්නයන්ගේ දැල් පිරිවිතරයන් තිරසාර මත්ස්‍ය අස්වැන්නක් වෙනුවෙන් පරිසර හිතකාමී ලෙසින් වෙනස් කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීම පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදුකර, නිර්දේශ අමාත්‍යාංශය වෙත ලබා දෙන ලදී.

සියලුම අරමුණු හා කාර්තව්‍යයන් ඉටුකර ගැනීමට ක්‍රියාකළ යුතුය.

ධීවර අමාත්‍යාංශය විසින් ත්‍රිකුණාමලය මුහුදු කලාපයේ මත්ස්‍ය ඒකරාශී කිරීමේ ඇටවුම් වශයෙන් ගිල්වා ඇති අබලන් වාහන සහ බෝට්ටු ආශ්‍රිත මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය, මත්ස්‍ය ගහනයන් හා එහි සංයුතියේ වෙනස්කම් අවට සමුද්‍රීය පරිසරයේ වෙනස්කම් ආදී තොරතුරු දැනගැනීමට තවදුරටත් නිරීක්ෂණය කරනු ලැබේ.

පොකිරිස්සන් ධීවර කර්මාන්තයේ යෙදෙන ප්‍රතිලාභීන් වැඩි කිරීම සඳහා යාත්‍රා වැඩිපුර දියත් කිරීමත්, එවා ගොඩබැස්සවීම සඳහා ඇති ඉඩ කඩ සොයා බලා තාක්ෂණික වාර්තාවක් ලබා දීම තුළින් පොකිරිස්සන් අපනයන ආර්ථිකය හා සම්බන්ධ තීන්දු තීරණ ගැනීමට සෘජුව නිර්දේශ ලබා දීම.

තහනම් ධීවර පන්න ක්‍රම පිළිබඳව විධිමත් විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයන් තුළින් සොයා බලා පරිසර හිතකාමී පන්න ක්‍රම හඳුන්වා දීම සඳහා අවශ්‍ය නිර්දේශ ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව හා ධීවර අමාත්‍යාංශය වෙත ලබා දීම.

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුර හා වයඹදිග සාගර කලාප වල සිදුකරන ඉන්දීය ට්‍රොල්ලර් යාත්‍රා සහ ශ්‍රී ලාංකීය ධීවර ට්‍රෝලර් යාත්‍රා පිළිබඳ සොයා බැලීමත් නව ධීවර බිම් සොයා සිතියම් ගත කර අවශ්‍ය වාර්තා ධීවර අමාත්‍යාංශය වෙත සැපයීම.

තහනම් දැල් ආම්පන්න වල ඇති බලපෑම ආදිය පිළිබඳ විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කර, ගරු අධිකරණය වෙත විශේෂඥ වාර්තා ලබා දීම තුළින්, තහනම් ධීවර ආම්පන්න භාවිතය පිටුදැකීම සඳහා ධීවරයින් පෙළඹවීම

සහ, ඒ තුළින් පරිසර හිතකාමී පන්න ක්‍රම තුළින් නිරසාර මත්ස්‍ය අස්වැන්නක් දේශීය ආර්ථිකයට දායක කිරීමට මංපෙත් විවර කිරීම.

තංගුස් දැල් සඳහා පවත්නා නීතියේ යම් ලිහිල් කිරීමක් කල හැකි ද යන්න සොයා බලා ධීවර අමාත්‍යාංශය වෙත කරුණු වාර්තා කිරීම සඳහා එම දැල් වර්ග දෙක යොදා ගනිමින් හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ රිදියගම, කට්ටකඩුව හා මුරුතවෙල යන වැව් ආශ්‍රිතව පර්යේෂණයක් සිදුකර, එහි වාර්තාව අදාළ පාර්ශවයන් වෙත ලබාදීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර ජලාශ වල නිරසාර මත්ස්‍ය අස්වැන්නක් ස්ථාපිත කරගැනීමට සෘජුවම දායකත්වයක් ලබාදී තිබීම.

(ආ) ධීවරයන්ගේ හා ඔවුන්ගේ යැපෙන්නන්ගේ සුභ සාධනය ඇතුළු ධීවර කර්මාන්තයේ සාමාජීය හා ආර්ථික අංග ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා කරගෙන යාම.

සමාජ ආර්ථික හා අලෙවි පර්යේෂණ අංශය විසින් 2013 වසරේ සිට මේ දක්වා පවත්වාගෙන යනු ලබන නාරා ධීවර තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය සහ ධීවර තොරතුරු සේවය ධීවරයින්ගේ සහ ඔවුන්ගේ යැපෙන්නන්ගේ සුභසාධනය ඇතුළුව කර්මාන්තයේ සාමාජීය හා ආර්ථික අංග ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ කර්තව්‍යට දායක වේ.

ඊට අමතරව සමාජ ආර්ථික හා අලෙවි පර්යේෂණ අංශය මගින් ධීවරයින්ගේ සහ ඔවුන්ගේ සුභසාධනය වෙනුවෙන් අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සැකසීම සඳහා ධීවර අමාත්‍යාංශය ඇතුළු අදාළ ආයතන හා සම්බන්ධව කටයුතු කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ මොරගොල්ල වෙරළ ආශ්‍රිත විකල්ප ආදායම් උත්පාදන අවස්ථා පිළිබඳ විමර්ශන වාර්තාව සකස් කිරීම සමාජ ආර්ථික හා අලෙවි පර්යේෂණ අංශය විසින් 2022 වර්ෂයේ සිදු කරන ලදී. තවද ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO) විසින් ධීවර අමාත්‍යාංශය හා එක්ව සිදු කරන ලද මත්ස්‍ය නැති වීම සහ නාස්තිය (Fish loss and waste) සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද පර්යේෂණයෙන් ඒ සම්බන්ධ විශ්ලේෂණ සිදු කොට මත්ස්‍ය නාස්තිය අවම කරමින් ධීවරයින්ගේ සහ ඔවුන්ගේ යැපෙන්නන්ගේ සුභසාධනය වෙනුවෙන් අනුගමනය කළ යුතු බහුවිධ විසඳුම් සම්බන්ධයෙන් වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලදී. එමෙන්ම හලාවත කලපුව ආශ්‍රිතව ඉස්සන් කර්මාන්තය

හේතුවෙන් පාර්ශවකරුවන් අතර උද්ගත වී ඇති ගැටලු සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍රයට ගොස් අදාළ දත්ත සහ තොරතුරු රැස් කරමින් කටයුතු කරන ලදී.

(ඇ) මාළු මෙන්ම සම්බන්ධිත නිෂ්පාදිතයන් පිරි සැකසුම් කිරීම, පරීක්ෂණය කිරීම හා අලෙවි කිරීම.

2022 වසරේදී හුරුල්ලා මාළු විශේෂය ආධාරයෙන් සකස්කරන ලද උම්බලකඩ කුඩු සඳහා ස්වභාවික කල්තබාගන්නා ද්‍රව්‍යය එකතුකිරීමත් එනමින් එහි ගුණාත්මකභාවය සහ කල්පවත්වා ගැනීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීමත් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කර සාර්ථක ප්‍රතිඵල අත්කර ගන්නා ලදී.

එමෙන්ම පූර්ණ එළවළුමය රසකැවිලි වර්ගයන් වන Vegan Candy මුහුදු පැළෑටි සාරයෙන් ලබාගන්නා කැරගිනන් සහ වෙළඳසැල් වූ පෙක්ටින් විවිධ අනුපාතයන්ට මිශ්‍රකර එහි ගුණාත්මකභාවය සහ කල්තබාගන්නා කාලය (shelf life) වැඩි දියුණු කිරීම සිදු කරන ලදී.

මෙයට අමතරව “කොටනි” නැමැති මුහුදු පැළෑටි විශේෂ අනුසාරයෙන් ලබාගන්නා “කැරගිනන්” රසායනික පිරිපහදු ක්‍රියාවලියේදී වියළුම් තාක්ෂණය (Drying Techniques) භාවිතයෙන් සිදුකරන ලදී. මෙහිදී එහි ගුණාත්මකභාවයට එනම් භෞතික සහ රසායනික තත්වයට සිදුවන බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම කරන ලදී.

Trigger Fish නැමැති මාළු විශේෂය විවිධ ක්‍රමවලට ජාඩ් සකස්කර එහි ගුණාත්මකභාවය පරීක්ෂා කිරීමද සිදුකරනු ලැබීය. ශ්‍රී ලංකා සාගර විශ්ව විද්‍යාලයේ ආහාර තාක්ෂණවේදය හදාරන සිසුන් සඳහා පුහුණු පාඨමාලාවන්ද ගෙවුණු වසරේදී මෙම අංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

(ඈ) ජලජ සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමෙහි, සැලසුම් කිරීමෙහි, ඒවා පිළිබඳ පරීක්ෂණ පැවැත්වීමෙහි, ඒවා සංවර්ධනය කිරීමෙහි, පාලනය කිරීමෙහි හා කළමනාකරණය කිරීමෙහි නියැලුණු ආයතන වල කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

සිදුකරන කාර්යයන් පිළිබඳව 2022 වාර්ෂික වාර්තාවේ අන්තර් ගත කර ඇත.

(ඉ) 1996 අංක 32 දරන පනතේ සංශෝධිත 18 වන වගන්තිය අනුව 1981 අංක 54 දරන ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතන පනතේ විද්‍යාත්මක හෝ තාක්ෂණික කමිටුවක් පත් කළ යුතු වුවත්, එවැනි කමිටුවක්

එකඟ වේ. පත්කරන ලෙස ඉල්ලීම් සිදුකරන ලදී. මේ වන විට පත්කර ඇත.

විද්‍යාත්මක හෝ තාක්ෂණික කමිටුවක් පත්කර අවශ්‍ය කාර්යයන් හා කාර්යව්‍යයන් ඉටුකළ යුතුය.

පත්කර නොතිබුණි.

(ඊ) නෙලා නොගන්නා මසුන් වර්ග නෙලා ගැනීම සඳහා පර්යේෂණ හා නවීන උපකරණ භාවිතයට ඇන්ටි ඩිප්‍රිඩේෂන් පින්ගර්ස් (Anti-Depredation Pingers) උපකරණ 200ක් පෞද්ගලික ආයතනයකින් මිලදී ගෙන රු.5,289,276 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. ලංසු ලේඛණයේ පිරිවිතර 16 ක් දක්වා තිබුණ ද, සැපයුම්කරුගෙන් මිල ගණන් ලබා ගැනීමේ දී එම පිරිවිතර 16න් එකක් වූ සංඛ්‍යාතය (Frequency) පමණක් ඇතුළත් කර මිල ගණන් ලබාගෙන මෙම ලංසුකරුට ප්‍රසම්පාදනය පිරිනමා තිබුණි. මෙම උපකරණය හදිසි අවශ්‍යතාවයක් යැයි සඳහන් කරමින් මිලදී ගෙන තිබුණද මිලදී ගත් ඒකක 200 න් 195 ක් ආයතනය තුළ ප්‍රයෝජනයට නොගෙන 2023 සැප්තැම්බර් 12 දින දක්වා ඉතිරිව පැවතුණි.

රිෂ්ටෙක් මැරයින් ආයතනයෙන් මෙම උපකරණ මිලදී ගැනීමට සිදු වන නිසා එම ආයතනයෙන් නිෂ්පාදනයන් සඳහා වන පිරිවිතරයන් ලංසු ලේඛණය සඳහා ඉදිරිපත් කොට තිබූ අතර, එම ආයතනයෙන් මෙම උපකරණ මිලදී ගන්නා බැවින් සංඛ්‍යාතය පමණක් සඳහන් කොට මිල ගණන් ලබා ගන්නා ලදී.

හදිසි අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් මිලදී ගැනීම සිදුකර එම භාණ්ඩ අවශ්‍යතාවය වෙනුවෙන් යොදා ගත යුතුය.

එමෙන්ම මෙම උපකරණ භාවිතයේදී ඇති විය හැකි ප්‍රායෝගික ගැටළු කිහිපයක් (මුහුදේදී සොරා ගැනීම, උපකරණවලට සිදු විය හැකි ආපදා සහ භාවිතය) සඳහා පළපුරුදු ධීවරයින් සමගද සාකච්චා කොට පිළියම් සොයා ගැනීමටද සිදු විය. වඩාත් යෝග්‍ය පුද්ගලයින් සොයාගැනීමටත් අවශ්‍ය අනුමැතීන් ලබාගැනීමටත් කල්ගතවීම නිසා මාස කිහිපයක් ගබඩාවේ තබා ගැනීමට සිදුවිය.

මේ වන විට එම උපකරණ භාවිතයෙන් මුහුදේ පර්යේෂණ සිදුවෙමින් පවති ඉදිරියේදී ලබන ප්‍රතිඵල ජනතාව වෙත නිකුත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

(උ) ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර බිම් පුරෝකථන පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා රු.2,641,925ක වටිනාකමකට ටෙම්පරේචර් ඩෙප්ත් රෙකෝඩරය (Temperature Depth Recorder) උපකරණ මිලදී ගෙන තිබුණි. පිරිවිතරයේ ගැඹුරු පරාසය (Depth range) නියෝජිතායතනයේ අවශ්‍යතාවය අනුව මීටර් 5 සිට 500 දක්වා තිබුණ ද, මීටර් 1 සිට 270 පරාසයක් සඳහා සැපයූ ආයතනය ඉදිරිපත් කර තිබූ පිරිවිතර 17 න් එක් පිරිවිතරයක් පමණක් සම්පූර්ණ කර තිබූ සැපයුම්කරුට එම ප්‍රසම්පාදනය පිරිනමා තිබුණි. තවද නියෝජිතායතනයේ පිරිවිතර තුළ බැටරියේ ජීව කාලය වර්ෂ 09 ක් ලෙස සඳහන් කර තිබුණු සැපයුම්කරු විසින් බැටරි ජීවකාලය ලෙස නොව වගකීම් කාලය වසරක් ලෙස සඳහන් කර තිබුණි.

ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට භාවිතා වන ඔරුවෙල් පන්නයේ (longline) ගැඹුර පරාසය මීටර් 75 - 125 එවැනි ගැඹුරක පවතින අතර ඉදිරියේදී ධීවර පන්නයේ වැඩි දියුණු කිරීමකදී වැඩි ගැඹුරක් සඳහා යොදවා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇති වුවහොත්, ඒ අවශ්‍යතාවය වෙනුවෙන් 5-500 m පරාසය අප විසින් ලබා දී තිබුණි. සැපයුම්කරු මෙම මීටර 1-270 උපකරණයක් මීටර් 400 දක්වා ගැඹුරක භාවිතා කළ හැකි බවට තහවුරු කරන ලදී. එබැවින් නාරා ආයතනයේ පර්යේෂණ අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ වන බැවින් මීටර් 1-270 පරාසය සුදුසු බවට නිර්දේශ කරන ලදී.

ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුව ආයතනය කටයුතු කළ යුතු අතර දක්වා ඇති පිරිවිතර අදාළ කර ගැනීමට ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ වගකීමක් වේ.

සැපයුම්කරු බැටරියේ ජීව කාලය ලෙස වසර 09 ක් සඳහන් කර ඇත්තේ මිනිත්තු 10 ක කාල අන්තරයක් සහිතව උෂ්ණත්වය සහ පීඩනය මැනීමේදී වේ. මීට වඩා අඩු

කාල අන්තරයක් සහිතව මිනුම් කිරීමේ දී මෙම අගයන් වෙනස් විය හැකිය. එබැවින් බැටරියේ ජීව කාලය මිනුම් ලබා ගන්නා කාල අන්තරය මත පදනම් වන දෙයක් වන අතර වගකීම් කාලය සමග සම්බන්ධයක් නොමැත.

වසර 01 ක වගකීම් කාලය තුළ උපකරණයේ මිනුම් සටහන් නොවීම, වැරදි ලෙස මිනුම් සිදුකිරීම හෝ සන්නිවේදන ගැටලු වැනි තාක්ෂණික දුර්වලතා සඳහා වගකීම් සහතිකය අදාළ වේ. එබැවින් නාරා ආයතනය ඉල්ලා ඇති බැටරි ජීව කාලය සැපයුම්කරුගේ පිරිවිතර සමග එකඟ වේ.

ගැඹුර පරාසය එනම් මීටර 1 - 270 ට අපගේ පර්යේෂණ අවශ්‍යතාවය සම්පූර්ණ කරන බව දන්වන ලදී.

(ඌ) මහා නගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද “කොල්ලුපීටිය සිට දෙහිවල දක්වා විනෝදාස්වාද වෙරළ ප්‍රදේශයක් / මුහුදු ජල තීරයක් සංවර්ධනය කිරීම” නම් වූ ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘති ගිවිසුම අනුව නියෝජිතායතනයේ සෘජු කාර්යමණ්ඩලය වෙනුවෙන්, සත්‍ය කාර්යසාධනය මත රු.14,171,572 ක් (උපදේශකවරුන් දෙදෙනෙකු සඳහා අනුමත මුදල් හැරුණු කොට) අනුමත කර තිබුණි. එම වටිනාකම ඉක්මවා සෘජු කාර්ය මණ්ඩලයට 2021 වර්ෂයේදී රු.21,235,730 ක් ගෙවීම් කර තිබුණි. මේ දක්වා ඒ සඳහා අනුමැතිය ලබා ගෙන නොතිබුණු අතර අනුමැතිය නොමැතිව ගෙවූ මුදල් ආපසු අය කර ගැනීමට මේ දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි.

ව්‍යාපෘති ගෙවීම් සියල්ල සිදු කර ඇත්තේ සත්‍ය කාර්යසාධනය මත වැඩ කාල පත්‍රිකා යොමු කොට ඒවා පරිපාලන අංශයෙන් හා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ කමිටුව මගින් ඇගයීමට ලක් කිරීමෙන් අනතුරුව වේ. මහ නගර බස්නාහිර අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කළ ඉන්වොයිසි අනුව ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ එකඟ වන ශීර්ෂ පදනම් කරගෙනය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ සෘජු කාර්යයන් ව්‍යාපෘතියේ තාක්ෂණික කටයුතු පමණක් නොවන බව අවධාරණය කරමි. ව්‍යාපෘති කටයුතු තාක්ෂණික හා තාක්ෂණික නොවන සෘජු කාර්යයන්ගෙන් යුක්ත වේ.

ගෙවීම් සිදු කිරීමේදී පවතින නීතිරීතිවලට අනුකූලව නිවැරදි අනුමැතියක් සහිතව සිදුකළ යුතුය.

අදාළ කාර්ය ඉටුකිරීම නාරා ආයතනයේ කාර්යක් බැවින් ඒ සඳහා අදාළ කාර්ය මණ්ඩලය යොමු කර කටයුතු නිමකිරීමට කටයුතු කරන ලදී. ඒ වෙනුවෙන් කල යුතු ගෙවීම් වෙන් කර ඇති ප්‍රතිපාදන තුළ සිදු කර ඇත. මේ සඳහා ආයතනික අනුමැතීන් යටතේ කටයුතු කර ඇති අතර සේවකයාගේ නමින් නමට අනුමැතිය ලබාගැනීමක් අවශ්‍ය නොවුණි.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම නිර්දේශය

(අ) 2011 වර්ෂයේ රු. මිලියන 12ක් වැයකර නිපදවන ලද “තරණි” යාත්‍රාව තාක්ෂණික දෝෂ හේතුවෙන් කිසිදු ප්‍රයෝජනයකට

නව නෞකාවක් ලබාගන්නාතෙක් නොගැඹුරු මුහුදේ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට මෙම පර්යේෂණ අසාර්ථක බව හඳුනාගත් විට වෙනත් කාර්යකට

නොගෙන වර්ෂ 10කට අධික කාලයක සිට නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.

යාත්‍රාව නිපදවන ලදී. නමුත් නොගැලපීම් හේතුකොට ගෙන භාවිතයෙන් ඉවත්කිරීමට සිදුවිය.

එම පර්යේෂණ කටයුත්ත යොදා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

සෑම විටම පර්යේෂණයක් සාර්ථක නොවන අතර, ඒ සඳහා දරනු ලබන වියදම් නිෂ්කාර්ය වියදම් ලෙස දැක්විය නොහැක. මේ වන විට ප්‍රදර්ශණ හා අධ්‍යයණ කටයුතු සඳහා භාවිතා කිරීමට කටයුතු කර ඇත.

(ආ) 2018 වර්ෂයේ සිට පැවත එන මධ්‍යම විද්‍යාගාර සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතියට ගෙවන ලද රු.3,900,673 ක මුදල හා 2020 වර්ෂයේ සිට පැවත එන කල්පිටිය අභිජනනාගාර සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් ගෙවන ලද රු.1,631,963ක මුදල නිෂ්කාර්ය වියදමක් බවට පත්වී තිබුණි.

අත්හැර දැමූ කටයුතු නොවේ. මහා භාණ්ඩාගාරය පවතින ආර්ථික අස්තායි කරණය මත තාවකාලිකව මුදල් ලබාදීම ප්‍රමාද කර ඇත. විදේශ ප්‍රදාන ලබාගැනීම උස්සහ ගනිමින් සිටී.

ප්‍රතිපාදන සහිතව ඉදිකිරීමේ කටයුතු සිදු කිරීමට ආයතනය කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) 2023 සැප්තැම්බර් 13 දින ප්‍රධාන ගබඩාවේ සිදුකල භෞතික පරීක්ෂාවේදී රු.832,344 ක් වටිනා ජලාස්ථික් බහාලුම් 154, වායු සමීකරණ යන්ත්‍රයක් හා බෝතල් ශීතකරණයක් මිලදී ගෙන වසර 02-03 අතර කාලයක් ප්‍රයෝජනයට නොගෙන තිබුණි.

වටිනාකම රු. 280,249 ක්වූ ජලාස්ථික් කන්ටේනර් - 1 ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘතියට පිරිවිතර නොගැලපීම මත ගබඩාවේ තබා ඇත. විකල්ප අවශ්‍යතා මත නිකුත් කරමින් පවතී.

මිලදී ගත් භාණ්ඩ ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

වටිනාකම රු. 206,496 ක්වූ වායු සමීකරණ යන්ත්‍රය කප්පරතොට ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානය සඳහා මිලට ගත්තද මුදල් අමාත්‍යාංශ මාර්ගෝපදේශ මත උපකරණ මිලදී ගැනීම සීමා කිරීම මත අවශ්‍යතා සඳහා පමණක් නිකුත් කරනු ලැබේ.

වටිනාකම රු. 345,599 ක්වූ බෝතල් ශීතකරණය පාරිසරික අධ්‍යයන අංශයේ ඉදිරි එක්ස්ප්‍රස් පර්ල් නොකා අනතුර මගින් සිදුවන ලද පාරිසරික හානි පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා රඳවා තබා ඇත.

(ඈ) රු.7,512,800 ක වටිනාකමක් සහිත බෙල්ලන් ආකෘති 9391ක තොගයක් වසර ගනනාවක සිට ප්‍රයෝජනයට නොගෙන තිබුණි.

මෙම බෙල්ලන් ආකෘති තොගය විදේශ පරීක්ෂණ කන්ඩායමක් විසින් ලබාදෙන ලද්දකි. ඔවුන් නාරා ආයතනය සමග කරන ලද පරීක්ෂණ කටයුතු අසාර්ථක වීම මත මෙම ආකෘති තොගය භාවිතයෙන් ඉවත්ව මෙසේ ගබඩාවේ රඳවා ඇත.

ප්‍රයෝජනයට නොගන්නා තොග සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ඉ) වර්ෂය තුළදී පර්යේෂණායතනය සතු ප්‍රාදේශීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන හයක් වෙනුවෙන් නඩත්තු සහ මෙහෙයුම් වියදම් ලෙස රු.57,022,577 ක මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වැයකර තිබුණු අතර මෙම මධ්‍යස්ථාන සඳහා නිලධාරීන් 52 දෙනෙකු අනුයුක්ත කර තිබුණි.

මධ්‍යස්ථාන හයෙන් ඉටුකළ කාර්යයන් පිළිබඳ විස්තරයක් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට කාර්යය සැලසුම් කර එම සැලැස්මට අනුව ප්‍රගතිය ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

නියෝජිතායතනයේ සියලු කාර්යයන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව සැලසුම් කර ඊට අදාළව ප්‍රගතිය ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

මෙම මධ්‍යස්ථාන වල ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා ඊට අනුරූපී 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්ය සාධනය පිළිබඳ තොරතුරු විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූ බැවින් එම මධ්‍යස්ථානවල කාර්ය සාධනය පිළිබඳ විගණනයට සෑහීමකට පත්විය නොහැකි විය.

(ඊ) ලයිට් වේට් ඩ්‍රවල් ෆ්‍රීක්‍වන්සි එකෝ සවුන්ඩර් (Light Weight Dual Frequency Echo Sounder) යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමේදී එහි ගැඹුර මැනීමේ (Depth Reading) උපකරණයෙහි ගැඹුර මැනීමේ පරාසය මිලි මීටර් 200ක් වියයුතු බවට ප්‍රසම්පාදනය කර තිබුණද, මිලි මීටර් 75 ක් ලෙස ලබාදී තිබූ ප්‍රසම්පාදනය පිළිගෙන 2022 දෙසැම්බර් මස රු.1,889,975 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. මිලි මීටර් 75 සීමාව ප්‍රමාණවත් බවට තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව නිර්දේශ කර තිබූ අතර ඒ සඳහා පාදක කරගත් කරුණු විගණනයට අනාවරණය නොවීය.

මූලික ඉල්ලීමේදී සඳහන් කොට ඇත්තේ කලපු මිනුම් කටයුතු සඳහා වන අවශ්‍යතාවයයි. මිල ගණන් සැසඳීමේදී අවම හා දෙවන අවම මිල ගණන් අතර වෙනස විශාල පරතරයක් වූ බැවින් අපගේ මූලික අවශ්‍යතාවය අවම මිල මිලගණන් ඉදිරිපත් කළ උපකරණයෙන් ඉටු වන බැවින් තාක්ෂණික කමිටුව විසින් එය නිර්දේශ කරන ලදී. ලංකාවේ කලපු වල ගැඹුර උපකරණයේ පිරිවිතරයන්ගෙන් සම්පූර්ණ කර ගත හැකි බැව් තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු නිර්දේශයයි.

ප්‍රසම්පාදන කමිටුව නිවැරදි පිරිවිතර ප්‍රසම්පාදනය සැලසුම් කිරීමේදී තීරණය කළ යුතුය.

3.4 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>80210 අංක දරන නිලධාරියා 2002 ඔක්තෝබර් 24 සිට 2004 අප්‍රේල් 01 දක්වා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ඔස්ට්‍රේලියාවේ විදේශ ගතවී තිබූ අතර නාරා ආයතනය සමඟ රු.5,932,721ක් වටිනාකමැති ගිවිසුමකට එළඹ තිබුණි. ගිවිසුම අනුව වසර 10ක සේවා කාලයක් ආයතනයේ සේවය කල යුතු වූවත් නියමිත දිනට ආපසු සේවයට නොපැමිණීම නිසා සේවය හැර ගියාසේ සලකා කටයුතු කර තිබුණි. අදාළ ඇපකරුවන්ගෙන් ගිවිසුම් ගත වූ මුදල අයකර ගැනීමට හෝ ඔවුන්ට විරුද්ධව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබූ අතර අදාළ නිලධාරියාගෙන් අයවිය යුතු හා ගෙවිය යුතු මුදල් අඩුකර ගැනීමෙන් පසුව රු. 5,874,798 ක් වූ බැඳුම්කරයේ ඉතිරි වටිනාකම වසර 05ක් තුළ වාරික 2 බැගින් ගෙවීමට කොළඹ දිසා අධිකරණයේ නඩු පවරා 2022 වර්ෂයේ සමරයකට පත්ව ඒ සඳහා පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ද ලබාදී තිබුණි. නමුත් මෙම නිලධාරියාගෙන් ලැබිය යුතු මුදල 2005 වසරේ සිට 2022 වර්ෂය දක්වා ගෙවා නොතිබුණු බැවින් එම මුදලට අදාළව වසර 15 කට අයවිය යුතු පොළී මුදලත්, නඩු කටයුතු වෙනුවෙන් දැරූ වියදමත් අදාළ නිලධාරියාගෙන් අයකර ගැනීමට</p>	<p>නඩුවේ වටිනාකම් වශයෙන් සඳහන් කර ඇත්තේ ගිවිසුම්ගත වටිනාකම වන රු. 5,932,721 ක මුදල පමණි.</p> <p>මෙම නඩුව වර්ෂ 2010 වන විට කොළඹ දිසා අධිකරණයේ පවරා තිබිණ. වර්ෂ 2006 වන විට මෙම නිලධාරියා ඔස්ට්‍රේලියානු St. Lepndrils විශ්ව විද්‍යාලයේ ආචාර්ය උපාධිය හදාරමින් සිට ඇත. වසර 2010 වනවිට මෙම නිලධාරියා ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ නොමැති අතර කෙසේ වෙතත් මෙම නඩුව සඳහා වැයවන මුදල් ලබාදීම තීරණය කරනු ලබන්නේ ගරු දිසා විනිසුරුවරයා විසින් වන අතර නඩුව සඳහා වැයවන සියළු මුදල් අයකරගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතය.</p> <p>ඉහත කී අංක DMR/3930/10 දරණ නඩුව මඟින් ගිවිසුමේ සඳහන් මුදල අයකර ගැනීම සඳහා විශාල පිරිවැයක් දැරිය යුතු අතර එම වැයවන සම්පූර්ණ මුදල සහ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ගෙවියයුතු මුදල සහ නිලධාරීන් අධිකරණය වෙත පෙනී සිටීම සඳහා</p>	<p>නිලධාරීන් විදේශ ගතවීමේදී අදාළ නීති රෙගුලාසිවලට අනුකූලව නිවැරදිව ගිණුම්ගත වීම, ඇපකරුවන්ගේ විස්තර ලබා ගැනීමට අයවිය යුතු හා ගෙවිය යුතු මුදල් නිවැරදිව අයකර ගැනීමට ආයතනය කටයුතු කළ යුතුය.</p>

නියෝජිතයන්ගේ කළමනාකාරිත්වය අවධානය යොමු කර නොතිබුණි.

වැයවන මුදල් සම්පූර්ණයෙන් අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතය. මක් නිසාදයත් එය අධිකරණයේ අභිමතය පරිදි තීරණය වන්නක් බැවිනි.

අදාළ නිලධාරියා ඉදිරිපත් කරන ලද සමථ කොන්දේසි පාලක මණ්ඩලය වෙත යොමුකරන ලදී. සමස්ථය සලකා බැලීමේදී ආයතනයට අඩුම පිරිවැයක් දරා ගිවිසුමේ සඳහන් මුදල අයකරගැනීමට හැකිවන පරිදි එම මහතා ඉදිරිපත් කරන ලද සමථ කොන්දේසි සඳහා පාලක මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. එම කොන්දේසි වලට අනුව ඔහු ක්‍රියා නොකළහොත් නැවත DMR/3930/10 දරණ නඩුවේ ඉදිරි පියවර ගතහැකිවන පරිදි මේ වනවිට නඩුව කොළඹ දිසා අධිකරණයේ බහා තබා ඇත.

තවද, මෙහි සඳහන් ඉතිරි අයවිය යුතු මුදල අයකරගැනීම සඳහා නීතීමය පියවර ගනු ලැබේ.